

Ο Γάλλος συνθέτης Αλεξάντερ Ντεσπλά έχει κερδίσει εννέα υποψηφιότητες και δύο βραβεία Όσκαρ, για το «The Grand Budapest Hotel» του Γουές Αντερσον και τη «Μορφή του νερού» του Γκιγιέρμο ντελ Τόρο.

Μεγάλωσα με Χατζιδάκι, Θεοδωράκη, Ξαρχάκο

Ο κινηματογραφικός συνθέτης Αλεξάντερ Ντεσπλά στην «Κ»

Συνέντευξη στον **ΑΙΜΙΛΙΟ ΧΑΡΜΠΗ**

Αν κάποιος ρίξει μια ματιά στο επαγγελματικό βιογραφικό του Αλεξάντερ Ντεσπλά θα μείνει με το στόμα ανοικτό. Σε 35 χρόνια καριέρας, ο Γάλλος συνθέτης κινηματογραφικής μουσικής έχει προλάβει να δημιουργήσει τα σκορ πάνω από 200(!) μικρών και μεγάλου μήκους ταινιών. Την τελευταία δεκαετία, δε, αναλαμβάνει σταθερά έξι-επτά ταινίες τον χρόνο, έχοντας κερδίσει στο μεταξύ εννέα υποψηφιότητες και δύο βραβεία Όσκαρ, για το «The Grand Budapest Hotel» του Γουές Αντερσον και τη «Μορφή του νερού» του Γκιγιέρμο ντελ Τόρο. Στη διαδισκογραφία βιντεοκλιπ όπου τον συναντά μοιάζει κουρασμένος και τον ρωτάω πώς τα καταφέρνει.

«Σήμερα το πρωί ήμουν στο στούντιο στις 9 και χθες το βράδυ έγραφα από εβδόμη μετά τα μεσάνυχτα», μου λέει μισογελώντας και συνεχίζει: «Δεν βλέπω τους φίλους, την οικογένειά μου, δεν έχω Σαββατοκύριακα. Το ξέρω ότι πρέπει να το σταματήσω αυτό γιατί είναι τρελό και η ζωή στο μεταξύ φεύγει. Από την άλλη, λατρεύω τη μουσική και αυτό που κάνω. Επίσης δεν είναι εύκολο να πεις όχι. Κάποτε ένιωθα τυχερός που σκηνοθέτες όπως ο Αντερσον, ο Πολάνσκι, ο Γαβράς, ο Κλουνίε με έπαιρναν και μου ζητούσαν να γράψω για τις ταινίες τους. Τώρα όλοι αυτοί είναι φίλοι μου και δεν γίνεται να τους αρνηθώ, οπότε τα κάνω όλα. Υπάρχουν και χειρότερα όμως. Ο Μορκόνε έγραψε μουσική για 400 ταινίες...».

Ούζο και ρεμπέτικα

Σε λίγες ημέρες, ο Ντεσπλά θα βρίσκεται στα μέρη μας και συγκεκριμένα οτι Θεσσαλονίκη, κατόπιν προσωπικής πρόσκλησης του δημάρχου, Κωνσταντίνου Ζέρβα, για να δώσει μια μεγάλη συναυλία στο Μέγαρο Μουσικής της πόλης, στο πλαίσιο των 57ων Δημοτρίων. Όπως μου λέει στα ελληνικά, τα οποία μιλάει αρκετά καλά, αντιπομνέει να πει ούζο και να ακούσει ρεμπέτικα: «Άλλωστε, η μητέρα μου, Ελληνίδα γεννημένη στον Βόλο με καταγωγή από τη Μικρά Ασία, του έβαζε συχνά να ακούει ελληνική μουσική όταν ήταν μικρός.

«Στο σπίτι έπαιζε, εκτός των άλλων, Θεοδωράκης, Χατζιδάκις, Ξαρχάκος, οπότε η ελληνική μουσική και τα αντίστοιχα όργανα είναι κομμάτι της παιδείας μου. Η καταγωγή της μη-

τέρας μου είναι από τη Σμύρνη κι έτσι πάντα άκουγα τις ιστορίες από την Καταστροφή. Στη συναυλία της Θεσσαλονίκης θα αποδώσουμε έναν μικρό φόρο τιμής στη Σμύρνη, με ένα σύντομο adagio που έχω συνθέσει. Κάτι δικός υπερβολικό πάθος ή μελοδραμα, αλλά που νομίζω πως ταίριαζει και θα είναι αρκετά συγκινητικό».

Ως σύγχρονος συνθέτης κινηματογραφικής μουσικής βέβαια, ο Ντεσπλά χρησιμοποιεί όλα τα «όπλα» που έχει στη διάθεσή του, προκειμένου να δημιουργήσει σε μια εποχή όπου

ες, και μια καλή μελωδία θέλει πολλή δουλειά, είναι δύσκολο να τη συνθέσει. Τελικά, όμως, καταλήγω να χρησιμοποιώ τα πάντα: ηλεκτρονικά στοιχεία για ήχους που δεν μπορούν να αποδοθούν αλλιώς, τζαζ μπάστες, σόλο μπουζούκι ή ορχήστρα 90 στήμων. Στον καινούριο «Πινόκιο» του Γκιγιέρμο ντελ Τόρο χρησιμοποίησα αποκλειστικά ξύλινα μουσικά όργανα, προκειμένου να πάρουμε το συγκεκριμένο πάχρωμα που ταίριαζε στις ανάγκες του φιλμ».

Η αλληλεπίδραση

Πόσο περίλοκο είναι, όμως, αυτό το δημιουργικό πάρε-δώσε με τον εκάστοτε σκηνοθέτη, ο οποίος έχει το δικό του όραμα και –κατά κανόνα– τρέμει μπρος ο συνθέτης του... καταστρέφει την ταινία; «Όταν αποφασίσεις να γράψεις ένα κινηματογραφικό σκορ, αποφασίζεις την ίδια στιγμή να μοιραστείς τον χρόνο και την τέχνη σου με έναν άλλο καλλιτέχνη. Να επικοινωνήσεις και να βρεις γέφυρες που θα σου επιτρέψουν να κρατήσεις τη μουσική σου ταυτότητα και ταυτόχρονα να παραμείνεις αφιερωμένος στο πρότζεκτ. Είναι κάτι που το μαθαίνεις με τον καιρό. Εμένα μου αρέσει να προσαρμόζομαι, να βλέπω την ταινία, τις κινήσεις των ηθοποιών, τις κάμερες και να δω ανάλογα. Στον Γουές (Αντερσον), για παράδειγμα, όλα είναι πολύ συμμετρικά, το μοντάζ είναι ιδιαίτερο, οπότε και η μουσική ακολουθεί παρόμοια μοτίβα».

Οχι τυχαία, πέραν όσων έχουν ήδη αναφερθεί, ο Ντεσπλά έχει επίσης συνεργαστεί με σπουδαία ονόματα όπως ο Στίβεν Φορπάρ, η Γκρέτα Γκεργουικ, ο Λικ Μπερόν, η Κάθριν Μπίγκελου, ο Τομ Χούπερ και πολλοί άλλοι. Όσο για το ποιο είναι το πιο δύσκολο κινηματογραφικό είδος στο μουσικό του «ντύσιμο», η απάντησή του είναι άμεση και δικός καθόλου σκέψης: «Οι κωμωδίες σίγουρα. Βλέπεις, η μουσική δεν είναι αστεία από μόνη της. Πρέπει να βρεις τρόπους ώστε να παραμείνει ανέλαση και παράλληλα να αλληλεπιδρά με όσα συμβαίνουν στην οθόνη. Δεν πρέπει βέβαια να γίνεις και πολύ σοβαρός, γιατί μετά δεν θα λειτουργήσει το αστείο».

Ο Αλεξάντερ Ντεσπλά θα διεξάγει την κτηνη όρχηστρα Θεσσαλονίκης στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, ρίχνοντας ταυτόχρονα την αυλαία των φετιμών Δημοτρίων στις 20 Οκτωβρίου.

Η καταγωγή της μητέρας μου είναι από τη Σμύρνη κι έτσι πάντα άκουγα τις ιστορίες από την Καταστροφή. Στη Θεσσαλονίκη θα αποδώσουμε έναν μικρό φόρο τιμής με ένα σύντομο adagio.

η κυριαρχία της εικόνας τείνει να περιορίζει τη μελωδία σε ρόλο κομπάρσου. «Όπως εξελίσσεται η κοινωνία, έτσι συμβαίνει και με το σινεμά. Δεν μπορούμε να κάνουμε ταινίες όπως το 1945 ή το 1965. Σκεδόν κάθε χρόνο κάποιος έχει μια καινούργια ιδέα και, φυσικά, η μουσική πρέπει να ακολουθεί. Επειδή πάντως βρίσκομαι αρκετά χρόνια στον χώρο, έχω δει τάσεις να έρχονται και να φεύγουν πολύ γρήγορα. Τη δεκαετία του 1980, για παράδειγμα, κάποια στιγμή όλα τα σκορ στίβανταν στο συνθεσάιζερ, σύντομα ωστόσο ο κόσμος το βαρέθηκε και γυρίσαμε πίσω στην ορχηστρική μουσική».

«Γενικότερα υπάρχει μια τάση τελευταία προς τα πολύ ατισσοφαρικά σκορ με έντονα ηλεκτρονικά στοιχεία. Δεν είναι ακριβώς του γούστου μου. Προσωπικά πιστεύω στις μελωδίες, νιώθω βασικά ότι στον κόσμο αρέσει να ακούει μελωδι-